

Lucemburk 13. října 2026
(OR. en)

14370/26

AG 164
POLGEN 229
FREMP 322
JAI 1296
DISINFO 80
HYBRID 119
AUDIO 123
EDUC 407

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry Rady o inkluzivní demokratické účasti a o odolnosti společnosti a komunit

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o inkluzivní demokratické účasti a odolnosti společnosti a komunit, které schválila Rada pro obecné záležitosti dne 13. října 2026.

ZÁVĚRY RADY O INKLUZIVNÍ DEMOKRATICKÉ ÚČASTI
A O ODOLNOSTI SPOLEČNOSTI A KOMUNIT

RADA EVROPSKÉ UNIE,

PŘIPOMÍNÁJÍC, že, jak je stanoveno v článku 2 Smlouvy o Evropské unii, Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin a že tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřipustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů;

S OHLEDEM na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na články 1, 10, 11, 12, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 39, 40 a 44 této listiny;

ZDŮRAZŇUJÍC, že demokratické společnosti jsou posilovány díky aktivní účasti občanů a občanské angažovanosti a jsou místem, kde jsou dodržována a chráněna základní práva.

VYZVIHUJÍC skutečnost, že demokracie může vzkvétat pouze v případě, že je zajištěna svoboda projevu a informací.

ZDŮRAZŇUJÍC, že k dobrému fungování demokracií zásadním způsobem přispívají svoboda a pluralita médií, a rovněž ZDŮRAZŇUJÍC, že vzhledem k tomu, že právní stát a demokracie představují hodnoty, které se vzájemně posilují, je nezbytné, aby členské státy důsledně dodržovaly přísné normy právního státu.

PŘIPOMÍNÁJÍC závěry Evropské rady ze dne 18. prosince 2025¹ a ze dne 19. března 2026², v nichž bylo zdůrazněno, že je důležité posílit demokratickou odolnost Evropy a že je nezbytné podporovat intenzivnější občanskou angažovanost.

¹ EUCO 24/25, 18. prosince 2025, viz s. 8 *Boj proti dezinformacím a zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování*.

² EUCO 1/26, 19. března 2026, viz s. 58 *Posílení demokratické odolnosti Evropy*.

PŘIPOMÍNÁJÍC své závěry o přínosu vzdělávání a odborné přípravy k posílení společných evropských hodnot a demokratického občanství³, o demokratické odolnosti: ochraně volebních procesů před zahraničním vměšováním⁴, o úloze občanského prostoru při ochraně a prosazování základních práv v EU⁵, o strategické úloze kultury, kulturního dědictví a audiovizuálních děl při prosazování evropských hodnot a demokratické odolnosti⁶ a závěry o posílení a ochraně svobodné, otevřené a informované demokratické diskuse⁷.

PŘIPOMÍNÁJÍC doporučení Komise (EU) 2023/2836 ze dne 12. prosince 2023 o podpoře zapojení a účinné účasti občanů a organizací občanské společnosti v procesech tvorby veřejných politik.

VÍTAJÍC společné sdělení Komise a vysoké představitelky s názvem Evropský štít pro demokracii⁸ a sdělení Komise o Strategii EU pro občanskou společnost⁹.

VÍTAJÍC zřízení Evropského střediska pro odolnost demokracie v únoru 2026.

KONSTATUJÍC, že tyto závěry vycházejí z práce polského předsednictví na posílení demokratické odolnosti EU, dánského předsednictví na přístupu ke spolehlivému zpravodajství v rámci Evropského štítu pro demokracii a ze strukturované diskuse v návaznosti na Evropský štít pro demokracii, která proběhla během kyperského předsednictví¹⁰.

BEROUC rovněž NA VĚDOMÍ zprávu o zjištěních a doporučeních zvláštního výboru Evropského parlamentu pro Evropský štít pro demokracii P10_TA (2026)0286.

³ Dokument 15738/23.

⁴ Dokument 10119/24.

⁵ Dokument 7388/23.

⁶ Dokument 15814/25.

⁷ Dokument 10533/24.

⁸ Dokument JOIN(2025) 791 final.

⁹ Dokument COM(2025) 790 final.

¹⁰ Dokument 9605/26 (zpráva předsednictví).

PŘIPOMÍNÁJÍC, že těmito závěry nejsou dotčena probíhající jednání o příštím víceletém finančním rámci.

1. ZDŮRAZŇUJE, že demokracie, svoboda a rovnost, jakož i právní stát, se vzájemně posilují a že dodržování těchto hodnot je sdílenou odpovědností orgánů Unie a členských států.
2. UZNÁVÁ přínos rozsáhlé občanské angažovanosti k demokratickému životu a sociální soudržnosti; ZDŮRAZŇUJE, že demokracie vyžaduje aktivní a inkluzivní účast občanů a dodržování společných hodnot. PŘIPOMÍNÁ, že při posilování politické účasti občanů hraje významnou roli účinné petiční právo.
3. UZNÁVÁ, že důvěra ve veřejné instituce a důvěra v integritu demokratických procesů a informačního prostoru se vzájemně posilují a jsou základem demokratické a společenské odolnosti, a dále UZNÁVÁ, že současný proměňující se geopolitický kontext představuje pro naše demokracie výzvy, jež mohou prohlubovat radikalizaci a snižovat důvěru v instituce a volby.
4. V této souvislosti ZDŮRAZŇUJE, že digitální vyloučení může ve spojení s výzvami, jimiž jsou tzv. zpravodajské pouště, vytvářet překážky pro aktivní a inkluzivní účast na demokratickém životě.
5. ZDŮRAZŇUJE, že cílem zahraničních manipulací s informacemi a vměšování je rozdělit společnost, oslabit důvěru v demokratické instituce, bránit informované demokratické diskusi a odrazovat občany od účasti na demokratickém životě prostřednictvím narušování informačního prostředí, manipulací s obsahem, prohlubování rozdělení a oslabování dosahu a přístupnosti spolehlivých informací a nezávislých médií. ZDŮRAZŇUJE, že opatření zaměřená na zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování by měla být přiměřená a zároveň by měla chránit svobodu projevu, svobodu médií a demokratickou diskusi.

6. KONSTATUJE, že dochází ke zneužívání umělé inteligence, včetně generativní AI a deepfakes, k šíření dezinformací doprovázenému snahou zaměřovat se na osoby ve zranitelném postavení, což usnadňuje vytváření, cílení a rozšiřování klamavého obsahu a dále podkopává důvěru v demokratické procesy. PŘIPOMÍNÁ, že je zejména zapotřebí zajistit transparentnost a odpovědnost digitálních platforem, včetně velmi velkých online platforem a velmi velkých internetových vyhledávačů, transparentnost politické reklamy a řešení obsahu vytvořeného nebo manipulovaného umělou inteligencí, a to při současném zachování základních práv.
7. UZNÁVÁ, že spolu s širším úsilím o podporu účasti občanů je rovněž zapotřebí preventivní přístup k boji proti zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování prostřednictvím informovanosti, připravenosti, včasného odhalování, podpory nezávislého výzkumu a ověřování faktů, jakož i prosazování společných metodik a osvědčených postupů, aby se zajistilo, že toto úsilí o účast občanů bude viditelnější a účinnější.
8. UZNÁVÁ, že pro naše demokracie je nanejvýš důležité zajistit plné uplatňování Listiny základních práv a důsledné dodržování základních práv; PŘIPOMÍNÁ, že svoboda projevu a informací a svoboda shromažďování a sdružování jsou zásadními předpoklady pro účast občanů na demokratických procesech, a ZNOVU POTVRZUJE, že důležitým nástrojem ochrany těchto základních práv a svobod je právní stát.
9. ZDŮRAZŇUJE, že významným pilířem demokratické odolnosti jsou svobodná, různorodá a nezávislá média, jež občanům zajišťují přístup ke spolehlivým informacím, možnost vymáhat odpovědnost institucí a přijímat informovaná rozhodnutí. V této souvislosti ZDŮRAZŇUJE význam mediální, digitální a informační gramotnosti pro kritické posuzování informací, identifikaci manipulativních technik a přijímání informovaných rozhodnutí o spolehlivosti zdrojů.

Výzva související s poklesem zájmu o demokratickou angažovanost

10. PŘIPOMÍNÁ, že organizace voleb a uspořádání volebních systémů náleží do pravomoci členských států; KONSTATUJE, že účast ve volbách do Evropského parlamentu, která se pohybuje na úrovni přibližně padesáti procent, je možné zlepšit pro všechny občany.
11. ZDŮRAZŇUJE, že hlasování ve volbách a referendech je základním nástrojem, jehož prostřednictvím občané uplatňují svůj demokratický hlas a který doplňují smysluplné příležitosti umožňující účastnit se demokratického rozhodování a toto rozhodování ovlivňovat v období mezi volbami.
12. ZDŮRAZŇUJE, že pro budování odolných demokracií má zásadní význam důvěra občanů ve veřejné instituce; ZDŮRAZŇUJE, že tato důvěra se zvyšuje v případě, že orgány jednají transparentně, odpovědně a na základě důkazů a pokud je občanům poskytována srozumitelná zpětná vazba ohledně toho, jak byla jejich účast zohledněna při rozhodování.
13. Vyjadřuje ZNEPOKOJENÍ nad tím, že se osoby ve zranitelném a marginalizovaném postavení mohou potýkat s nepřiměřeným rizikem poklesu zájmu o politickou angažovanost a nedostatečné důvěry ve veřejné rozhodování a UZNÁVÁ, že pocit omezeného politického zastoupení je velkou společenskou výzvou.
14. ZDŮRAZŇUJE, že jsou zapotřebí iniciativy k posílení demokratické odolnosti a odstranění strukturálních překážek demokratické účasti a občanské angažovanosti, které mohou mít dopad zejména na určité skupiny. UZNÁVÁ, že inkluzivní, různorodá a smysluplná účast na kulturním a komunitním životě může přispět k sociální soudržnosti a demokratické odolnosti.
15. ZDŮRAZŇUJE, že je nezbytné řešit konkrétní překážky občanské angažovanosti, mimo jiné ty, s nimiž se setkávají osoby předčasně ukončující vzdělávání a odbornou přípravu, osoby, které nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), a osoby se zdravotním postižením; ZDŮRAZŇUJE, že je důležité bojovat proti zneužívání, obtěžování a hrozbám namířeným proti osobám působícím ve veřejném životě. OPAKUJE, že toto úsilí musí být plně v souladu se základními právy a nesmí bránit legitimní kritice, politické diskusi nebo demokratickému dohledu. VÍTÁ oznámení Komise ohledně doporučení a příručky osvědčených postupů na podporu členských států při lepším zajišťování bezpečnosti politických kandidátů a volených zástupců.

16. UZNÁVÁ, že účast žen a mužů je nezbytná pro inkluzivní demokratickou účast a že ženy jsou i nadále nedostatečně zastoupeny na politických vedoucích pozicích a nadále čelí překážkám bránícím jejich plnému, rovnému a účinnému zapojení do politického a veřejného života; UZNÁVÁ, že podpora genderové rovnosti má zásadní význam pro zajištění spravedlivých, účinných a demokratických rozhodovacích procesů a pro posílení odolnosti společnosti a komunit.

Evropský rozměr inkluzivní účasti

17. UZNÁVÁ, že pro členské státy může být přínosná koordinovanější činnost na úrovni EU s cílem podpořit návrat k politické angažovanosti, a to při plném respektování pravomocí, odpovědností a výsad členských států. VÍTÁ iniciativy spolupráce, jako je Vídeňské fórum pro základní práva a demokracii.
18. BERE NA VĚDOMÍ, že kromě obohacení veřejného rozhodování mohou procesy poradní demokracie opětovně zapojit občany, mají-li doplňující funkci k volbám, jsou řádně navrženy a prováděny a jsou založeny na transparentní metodice a skutečně reprezentativním vzorku občanů. UZNÁVÁ, že účastníci občanských shromáždění, participativních panelů, participativního sestavování rozpočtu a kulturních a komunitních dialogů soustavně vykazují větší politické znalosti, výraznější přesvědčení o smysluplnosti aktivní účasti a větší ochotu zapojit se do demokratických procesů. DÁLE BERE NA VĚDOMÍ, že zkušenosti z několika členských států ukazují, jaký význam má pravidelné uplatňování takových přístupů na vnitrostátní, regionální a místní úrovni a jaké možnosti podpory těchto nástrojů nabízejí služby elektronické demokracie¹¹. VYBÍZÍ členské státy, aby podobné iniciativy zvážily.
19. VÍTÁ úsilí o podporu účasti kandidátských zemí a potenciálních kandidátských zemí na evropských iniciativách podporujících inkluzivní demokratickou účast a odolnost společnosti a komunit, včetně přidružení k Evropskému středisku pro demokratickou odolnost.

¹¹ Společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady a Evropské komise o konferenci o budoucnosti Evropy – Demokratický dialog s občany – Budování odolnější Evropy 2021/C 91 I/01.

Rámec pro inkluzivní demokratickou účast

20. OPAKUJE, že výchova k demokratickému občanství přispívá k dlouhodobé odolnosti Evropy, zejména v dobách krize; ZDŮRAZŇUJE jeho význam při aktivním zlepšování kritického myšlení a podpoře demokratických hodnot a lidských práv na všech úrovních vzdělávání a v rámci všech druhů učení. ZDŮRAZŇUJE rovněž význam obrazové, digitální a mediální gramotnosti a posílení postavení občanů všech věkových kategorií, zejména mladých lidí, aby porozuměli fungování a dopadu digitálních technologií, včetně algoritmů a umělé inteligence.
21. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité podporovat prostředí příznivé pro občanskou společnost a transparentní občanský prostor a podporovat otevřený, pravidelný a transparentní dialog s občany a organizacemi občanské společnosti; ZDŮRAZŇUJE, že subjekty občanské společnosti musí mít možnost svobodně, bezpečně a nezávisle působit bez nepatřičných zásahů.
22. ZDŮRAZŇUJE, že smysluplné, inkluzivní a transparentní veřejné konzultace a účast občanů na tvorbě veřejných politik mohou obohatit rozhodování.
23. PŘIPOMÍNÁ, že posílení inkluzivní demokratické účasti vyžaduje mezirezortní přístup zahrnující orgány na všech úrovních, jakož i inkluzivní zapojení celé společnosti se všemi příslušnými zúčastněnými stranami občanské společnosti.
24. UZNÁVÁ významnou úlohu místních a regionálních orgánů při bližším seznamování občanů s demokratickými procesy a VÍTÁ jejich příspěvek na evropské institucionální úrovni, zejména prostřednictvím Výboru regionů, v souladu se Smlouvami a zásadou subsidiarity; UZNÁVÁ, že růst a prosperita Evropské unie jako celku mohou přispět k účasti evropských občanů na demokratických procesech, a tím i k demokratické odolnosti. v této souvislosti ZDŮRAZŇUJE zásadní úlohu politiky soudržnosti a společných politik na úrovni Unie, jejichž cílem je posílit vazby mezi komunitami a společnostmi.

25. ZDŮRAZŇUJE význam přístupu k nezávislým a pluralitním zpravodajským médiím, včetně regionálních a místních médií; PŘIPOMÍNÁ hodnotu transparentní a veřejně odpovědné finanční podpory na všech úrovních pro zpravodajství určené publiku s nedostatečným přístupem k takovému zpravodajství a pro zpravodajství ve veřejném zájmu, zahrnující rovněž místní otázky, a to při plném respektování redakční nezávislosti; PŘIPOMÍNÁ, že je třeba zajistit transparentnost vlastnictví médií a chránit žurnalistiku ve veřejném zájmu v souladu s evropským aktem o svobodě médií a ZDŮRAZŇUJE, že je důležité podporovat přístup ke spolehlivým informacím, zejména v digitálním prostředí, pro všechny v celé Unii, například prostřednictvím jakékoli další revize směrnice o audiovizuálních mediálních službách a udržitelných zdrojů financování.
26. VYBÍZÍ Komisi a členské státy, aby podporovaly svobodné a pluralitní mediální prostředí, a zajistily tak přístup ke spolehlivým informacím a demokratický dialog, a aby zajistily finanční prostředky EU na podporu příslušných mediálních iniciativ, aniž by byla dotčena probíhající jednání o VFR.
27. VYBÍZÍ členské státy, aby zvýšily úsilí o podporu bezpečných, inkluzivních a příznivých podmínek pro demokratickou angažovanost pro všechny, řešily překážky a prosazovaly genderovou rovnost a plnou, rovnou a smysluplnou účast a vedoucí postavení žen v politickém a veřejném životě.
28. VYBÍZÍ k výměně informací a osvědčených postupů mezi členskými státy prostřednictvím sítě vnitrostátních orgánů pro účast občanů posílené Komisí v roce 2026, která by mohla členským státům na dobrovolném základě pomoci při výměně a rozvoji společných nástrojů, metodik a rámců pro budování kapacit s cílem posílit odolnost společnosti a komunit. VYBÍZÍ členské státy, aby podporovaly aktivní občanství a sociální soudržnost podporou dobrovolných komunitních iniciativ, občanské výchovy a programů mediální gramotnosti a podporou spolupráce s příslušnými místními zúčastněnými stranami, vzdělávacími a kulturními institucemi a institucemi pro ochranu kulturního dědictví a organizacemi občanské společnosti.

29. VYZÝVÁ Komisi, aby byla členským státům nápomocna při přijímání dalších dobrovolných opatření k zapojení mladých lidí, zejména těch, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání ani odborné přípravy (NEET), s využitím osvědčených postupů ze všech členských států.
30. VYZÝVÁ Komisi, aby prosazovala plné využívání stávajících nástrojů financování EU na podporu, a to i prostřednictvím technické podpory, iniciativ participativní demokracie, jejichž cílem je usnadnit začlenění všech občanů, včetně těch, kteří čelí socioekonomickým překážkám, v souladu s jejich příslušnými pravidly a v rámci dostupných finančních zdrojů.
31. VYZÝVÁ Komisi, aby – aniž jsou dotčena probíhající jednání o budoucích finančních rámcích a jejich výsledek – začlenila mechanismy participativní demokracie do programů digitální a mediální gramotnosti a gramotnosti v oblasti umělé inteligence a zaměřila se přitom mimo jiné na využívání a zneužívání umělé inteligence a aby podporovala vzdělávání k demokratickému občanství a zdůrazňovala osvědčené postupy v kampaních na zvyšování povědomí veřejnosti a meziodvětvových partnerství.

Posílení podpory zapojení občanské společnosti

32. UZNÁVÁ, že nezávislá, rozmanitá a odolná občanská společnost společně s iniciativami vedenými občany přispívá k demokratickému systému brzd a protivah a k demokratické odolnosti, a to například tím, že přispívá k úsilí o vyvození odpovědnosti. ZDŮRAŽŇUJE přínos posílení skutečného zapojení občanské společnosti do tvorby politik.
33. BERE NA VĚDOMÍ potřebu zajistit odpovídající a udržitelné financování občanské společnosti a NALÉHAVĚ VYZÝVÁ k dalšímu úsilí o zefektivnění a zjednodušení administrativních postupů s cílem zlepšit dostupnost příslušných finančních toků EU pro způsobilé organizace. POVAŽUJE za důležité zajistit, aby se o možnostech financování a konzultačních iniciativách dozvěděly organizace působící na místní a regionální úrovni, a to s náležitým ohledem na zásadu subsidiarity.

34. VYZÝVÁ Komisi, aby v úzké spolupráci s členskými státy vypracovala mechanismy financování, které podpoří trvalé zapojení a prosazování zájmů, a to v rámci stávajících příslušných programů a aniž by předjímal probíhající jednání o budoucím víceletém finančním rámci. ZDŮRAZŇUJE, že by mohl být kladen větší důraz na opatření v oblasti budování kapacit, včetně technické pomoci, odborné přípravy a poradenské podpory, s cílem posílit schopnost organizací občanské společnosti získat přístup k možnostem financování a spravovat je.

Činnosti navazující na přijetí Evropského štítu pro demokracii

35. VÍTÁ, že Komise ve svém sdělení o Evropském štítu pro demokracii informovala o posílené síti vnitrostátních orgánů pro účast občanů, evropské panelové diskusi občanů o odolnosti demokracie, středisku občanských technologií a o dialozích s mladými lidmi o politice, jako je dialog EU s mládeží.
36. VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby vzaly v úvahu skutečnost, že prvky uvedené v těchto závěrech se odrážejí v práci Evropského střediska pro odolnost demokracie a že doplňují, nikoli zdvojují práci sítě vnitrostátních orgánů pro účast občanů; v tomto ohledu BERE NA VĚDOMÍ hodnotu dobrovolné výměny osvědčených postupů a odborných znalostí se všemi příslušnými zúčastněnými stranami při plném respektování pravomocí členských států a zásady subsidiarity.
37. VYBÍZÍ členské státy, aby Evropskému středisku pro odolnost demokracie předkládaly návrhy projektů týkající se inkluzivní demokratické účasti a zapojení všech občanů, a to na základě vnitrostátních zkušeností se strukturovanými participativními procesy a při plném respektování vnitrostátních pravomocí a institucionálního uspořádání.
38. VÍTÁ zřízení každoročního ministerského fóra na vysoké úrovni o Evropském štítu pro demokracii jako cenné platformy pro zhodnocení příslušných opatření a usnadnění sdílení osvědčených postupů, včetně postupů týkajících se účasti občanů.

39. ZDŮRAZŇUJE, že Evropský štít pro demokracii bude úspěšný pouze tehdy, bude-li chránit naše společné hodnoty a obhajovat naše základní práva. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité posilovat demokracii nejen pro angažované občany, ale i pro ty, kteří se zatím nezapojují, a ZDŮRAZŇUJE, že občané, kteří vidí, že jejich názory mají vliv na rozhodovací proces, jsou aktivnějšími účastníky při obraně našich společných hodnot a při posilování demokracie.
40. VYZÝVÁ Komisi, aby tyto závěry zohlednila při provádění a dalším rozvíjení Evropského štítu pro demokracii.
41. ZAVAZUJE SE, že se bude pravidelně vracet k otázce inkluzivní demokratické účasti a odolnosti společnosti a komunit.
-